

VERITAS

Történetkutató Intézet és Levéltár

Tartalom

- **VERITAS-est**
- **Hírek**
- **Olvasnivaló:**
 - Wekerle Sándor másodjára alakít kormányt 1906 áprilisában
 - Személyes történelem: A fizika kultúrtörténete és a történeti gondolkodás
 - Emléktörvény „felszabadulásunkról”
- **Cikkajánló**
- **Adatkezelési tájékoztató**

VERITAS-est

A „providenciális” államférfi – Andrássy Gyula gróf (1823–1890)

Október 3-án, kedden 18 órakor rendezzük a VERITAS-estek sorozat nyolcvankettedik vitáját **A „providenciális” államférfi – Andrassy Gyula gróf (1823–1890)** címmel. **Hermann Róbert** moderálásával **Bordás Bertalan**, egyetemi tanársegéd, ELTE TÁTK oktatója és **Schwarczwölder Ádám**, intézetünk tudományos munkatársa vitatják meg az est témáját.

[A vita ezen a linken is követhető](#)

[Tovább a linkre](#)

Kép forrása: Az MNL Országos Levéltára HU_MNL_OL_P_0240_1_r_36_No_029_r. jelzetű képeinek szerkesztett változata

HÍREK

Kollégái és barátai köszöntötték hatvanadik születésnapja alkalmából **Hermann Róbertet**, intézetünk kutatócsoport-vezetőjét, szeptember 14-én. A **Zmák Tamás** moderálásával lezajlott rendezvényen **Szabó Péter**, a Kodolányi János Egyetem alapító rektora, **Maruzs Roland** alezredes, a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum parancsnok-helyettese és **Szakály Sándor**, intézetünk főigazgatója köszöntötték az ünnepeltet, a tiszteletére

Képet készítette: Horváth Sztaniszláv

Jubiláló diplomásokat köszöntöttek szeptember 19-én a Budapesti Corvinus Egyetemen. Az egyetem rektora arany-, gyémánt-, rubin-, és vasdiplomákat adott át. Az esemény alkalmával intézetünk főigazgató-helyettese, **Marinovich Endre** gyémánt diplomát vehetett át.

Olvasnivaló

Wekerle Sándor másodjára alakít kormányt 1906 áprilisában

Az első miniszterelnöki posztjáról történő lemondását követően Wekerle Sándor igyekezett az aktív politizálástól visszavonulni. Ennek ellenére képviselői mandátumát az 1896. évi választásokig megtartotta, és a képviselőház tagja maradt (az új választáson nem indult). A Szabadelvű Pártban még ekkor is nagy tekintélye és befolyása maradt. Ugyanakkor az 1896-os évre elhalasztott millenniummal kapcsolatos eseményekben aktívan részt vett, hiszen az országos kiállítás zsűrijének elnöki tisztjét töltötte be. Az uralkodó az 1896. november 30-án felállított Közigazgatási Bíróság elnökének nevezte ki, így hivatalánál fogva a Főrendi Ház tagja lett. A miniszterelnöki poszttól történő visszalépését követően több ideje maradt a családjára is. 1894 novemberében – kormányának végóráiban – született meg 46. születésnapja után második fia, Géza. A gyermekek között 16 év korkülönbség volt (első fia Sándor 1878. június 26-án született), másik két gyermeke fiatal korában elhunyt.

Kép forrása: <https://www.onb.ac.at/>

[Kárbín Ákos teljes cikke itt olvasható el](#)

Személyes történelem: A fizika kultúrtörténete és a történeti gondolkodás

A magyar szerzők által írt valaha megjelent legsikeresebb és legfontosabb könyvek közé tartozik Simonyi Károlynak *A fizika kultúrtörténete* című 1978-ban megjelent munkája. Idehaza kiadták a '80-as években kétszer is, a negyedik kiadás 1998-ban, az utolsó, ötödik pedig 2011-ben jelent meg. Német változata (*Kulturgeschichte der Physik*) két kiadásban (1991., 2001.), az angol (*A Cultural History of Physics*) pedig az utolsó magyar után, 2012-ben látott napvilágot. Az ekkor már Kossuth-díjas (1952), külföldön is ismert fizikus – ő volt az, aki az első magyar magfizikai részecskegyorsítót 1951-ben megalkotta – kettős célja kötetével az volt, „hogyan felkeltse a fizikusok, mérnökök érdeklődését az emberi kultúra egyéb területei iránt, megmutatva élethivatásukként választott szakmájuk történelmi fejlődését, összefonódását a filozófiai és társadalmi, irodalmi és művészeti eseményekkel. Ugyanakkor közelebb hozza a korunkat meghatározó természettudományos szemléletet a humán tudományok művelőihez, írókhoz, művészekhez” (Könyvvilág, 1978. december 1.).

Kép forrása: Wikimedia Commons

[Kincses Katalin Mária teljes cikke itt olvasható el](#)

Emléktörvény „felszabadulásunkról”

1950 és 1989 között hivatalosan április 4-e, a „felszabadulás” napja volt a legnagyobb ünnepünk. (Sztálin 1945-ben a német-magyar egységek kiszorítását Magyarországról valóban ekkorra tervezte, ám azok hazánk területét csak április 11-e és 12-e éjjelén hagyták el.) Az esemény nagyságát a korabeli emlékezetben hűen tükrözi, hogy ahhoz mennyi jogalkotási termék kötődik. Április 4-ét 1950-ben törvényerejű rendelet nyilvánította nemzeti ünnepé – e jogszabályról korábbi írásunkban ([itt olvasható](#)) már szoltunk, itt nem részletezzük ismét. Azoknak a törvényerejű rendeleteknek a tartalmát sem fejtjük ki bővebben – mert külön tanulmány tárgya lehetne –, melyek a „felszabadulás” ötödik, tizedik, tizennegyedik, tizenötödik, huszonötödik, harmincadik és negyvenedik évfordulója alkalmából közkegyelmet hirdettek. A közkegyelem olykor csak részleges volt, illetve előfordult, hogy kifejezetten külföldre menekült magyaroknak szólt. A tizenötödik évfordulóra kibocsátott törvényerejű rendelet „az ellenforradalmat követően átmenetileg bevezetett” közbiztonsági őrizetet is megszüntette.

Kép forrása: Fortepan / Urbán Tamás

[Hollósi Gábor teljes cikke itt olvasható el](#)

Cikkajánló

Katasztrófa Amiens-nél – Az antant 1918. augusztusi győzelmei

Ligeti Dávid a nagy háború egyik véres csatájáról emlékezik meg a Magyar Hírlap oldalán megjelent cikkében. „Mindez azonban nem változtatható az azon tényen, hogy az első világháború – hazánk számára is – a német hadsereg fekete napjával lényegében huszonnégy óra alatt veszett el” – zárja sorait munkatársunk.

[Ligeti Dávid írása itt olvasható el](#)

Fáklyás felvonulással fogadták a fiatalok Deák Ferencet Pesten

„Deák Ferenc 1841-ben részt vett a büntetőtörvény tervezetének kidolgozásában, ezért Pestre költözött, és közel két évig tartózkodott folyamatosan a fővárosban. Számos olyan helyszíne van Pest-Budának, ahol a haza bölcse ekkoriban rendszeresen megfordult.” - írja **Dubniczky Zsolt** kollégánk a PestBuda honlapján.

[Dubniczky Zsolt írása itt olvasható el](#)

„Emlékezzetek róla, ha újra csatára keltek!”

Tanulmánykötettel tisztelegtek **Hermann Róbert** előtt kollégái, barátai, tanítványai 60. születésnapja alkalmából. A kétkötetes kiadványban intézetünk számos munkatársának publikációit olvashatjuk. Az alábbiakban **Szakály Sándor Köszöntőjével** és a kötetek tartalomjegyzékével ismerkedhetnek meg.

[Szakály Sándor köszöntője itt olvasható el](#)

cím), azokat harmadik félnek nem adja át a jövőben sem. Ha nem ért egyet az Ön személyes adatainak (név, e-mail cím) további kezelésével, és a jövőben nem szeretne hírlevél formájában értesülni a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár legújabb híreiről, rendezvényeiről és programjairól, akkor kérjük, hogy jelezze ezt az info@veritas.gov.hu címen! Ebben az esetben véglegesen és helyreállíthatatlanul töröljük Önt az adatbázisunkból. Ha az adatkezeléssel kapcsolatban bármilyen kérdése vagy észrevétele van, akkor forduljon hozzánk az info@veritas.gov.hu e-mail címen.

Bízunk benne, hogy továbbra is figyelemmel kíséri a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár tevékenységét.

Copyright © VERITAS INTÉZET ÉS LEVÉLTÁR

Nem szeretne több hírlevelet kapni? [Ide kattintva iratkozhat le.](#)